

Täysistunto

Keskiviikko 19.10.2016 klo 13.59—16.37

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion taiteilija-apurahoista annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 95/2016 vp
Valiokunnan mietintö SiVM 11/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 11/2016 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. Yleiskeskustelu alkaa, sivistysvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Puumala.

Keskustelu

16.32 **Tuomo Puumala kesk:** Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtion taiteilija-apurahoista annettua lakia siten, että apurahakauden keskeyttämisestä säädettäisiin nimenomaan laissa. Lakiin ehdotetaan myös eräitä täsmennyksiä. Esitys on yleispiirteissään varsin teknisluonteinen, mutta valiokunta kiinnitti huomiota kuitenkin muutamaan tärkeään seikkaan.

Keskeinen uudistus on säännösten selkeyttäminen apurahakauden aloittamisen siirtämisestä ja apurahakauden keskeyttämisestä. Uudistus kannustaa apurahansaajan ottamaan vastaan lyhytaikaisenkin työsuhteen apurahakauden aikana. Valiokunta korostaa, että esitetty muutos antaa paremmat edellytykset pitkäjänteiseen työtehtävien suunnitteluun ja kohtaa vapaan kentän taiteilijoiden taloudellista tilannetta, kun enää ei tarvitse kieltäytyä yllättäen ilmaantuvasta lyhytaikaisesta kokopäiväisestä työsuhteesta apurahan menettämisen pelossa. Valiokunta kuitenkin korostaa myös, että ehdotetun järjestelyn joustavuutta rajoittaa edelleen varsin jäykältä vaikuttava neljän kuukauden rajaus.

Puhemies! Lisäksi kiinnitimme huomiota erityisesti kahteen tekijään, joiden osalta esitämme pykälätason muutoksia.

Ensimmäinen on opintojen tukeminen. Hallituksen esityksessä ehdotetaan poistettavaksi maininta apurahan myöntämisestä opintojen tukemiseksi. Tällä tarkoitetaan erityisesti tutkintoon johtavan koulutuksen tukemista. Esityksessä ehdotettu muutos asettaa valiokunnan arvion mukaan kyseenalaiseksi tuen myöntämisen myös muuhun kuin tutkintoon johtavaan lisäkoulutukseen, jota taiteilijat kuitenkin tarvitsevat esimerkiksi osana uuden projektin työstämistä tai osana oman osaamispotentialinsa kehittämistä ja uudistamista. Valiokunnan saamissa asiantuntijalausunnoissa on korostettu tällaisen tuen tarvetta. Sivistysvaliokunta ehdottaakin pykälän 1 momentin muuttamista siten, että siitä ilmenee kielto tukea ammatilliseen perustutkintoon tai alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon liittyvää opiskelua tai opinnäytetyötä. Kielto koskee sekä ammattikorkeakoulu- että yliopis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2016 vp

totutkintoja. Tämä siis tarkoittaa sitä, että muilta osin apurahan myöntäjällä on nykytilanteen mukainen mahdollisuus harkita hakijan ehdottaman opiskelun tai koulutusjakson tukemista.

Apurahojen jakaminen uudelleen on toinen asia, johon esitämme muutosta. Hallituksen esityksessä poistuu valtuutus säätää asetuksella apurahan jakamisesta uudelleen. Tarkoitus on kumota taiteilija-apurahoista annetussa valtioneuvoston asetuksessa oleva momentti, jonka mukaan "jos apurahan saaja kuolee tai muusta syystä estyy apurahaa käyttämästä taikka jos apuraha peruutetaan, voi asianomainen taidetoimikunta jakaa apurahan käyttämättömän osan harkitsemaltaan osalta uudelleen". Valiokunnan saaman asiantuntijaselvityksen mukaan tuo säännös apurahan jakamisesta uudelleen ei liity hallituksen esityksen keskiössä olevaan apurahakauden keskeyttämiseen ja apurahakauden jatkamiseen keskeyttämisen jälkeen, joita tapauksia koskeva päätösvalta annetaan Taiteen edistämiskeskukselle. Asiantuntijalausunnoissa on pidetty tärkeänä, että asetuksen kautta edelleen voidaan säätää apurahan uudelleenjakamisesta tuollaisissa edellä mainituissa tilanteissa. Näin ollen sivistysvaliokunta esittääkin pykälän 2 kohdan täydentämistä siten, että asetuksenantovaltuus edelleen kattaa myös apurahan uudelleenjakamisen.

Yhteenvedona sivistysvaliokunta esittää, että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksen valiokunnan tekemien muutosehdotusten myötä.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 95/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.